

Novi zakon o Jugoregistru

U Služb. listu SFRJ, br. 39/74 objavljen je novi ZAKON O JUGOSLAVENSKOM REGISTRU BRODOVA, koji je stupio na snagu 10. VIII o. g. Kako se i prema čl. 363. st. 3 Ustava SFRJ saveznim zakonom osnivaju savezne organizacije i ustanove za obavljanje poslova od interesa za ostvarivanje funkcija federacije, a po čl. 5 i 18. Ustavnog zakona za provođenje Ustava SFRJ (Sl. l. SFRJ, br. 9/74) postojeće odredbe o organizaciji i radu Jugoregistra moraju se uskladiti s novim Ustavom SFRJ, to je i donijet ovaj Zakon. Ovdje donosimo sadržaj njegovih odredaba.

Ur.

Jugoslavenski registar brodova (Jugoregistar) je ustanova koja obavlja stručne i tehničke poslove od interesa za ostvarivanje funkcije federacije. Jugoregistar je OUR od posebnog društvenog interesa i kao takva ima svojstvo pravne osobe sa sjedištem u Splitu za koju vrijede i svi propisi o OUR ukoliko ovim zakonom nije drukčije propisano. Za potrebe organa federacije, Jugoregistar obavlja ove poslove:

- utvrđuje sposobnost za plovidbu naših pomorskih brodova i plovila unutrašnje plovidbe, koji su kao takvi određeni saveznim zakonom, i to kako u mirnodopskim uvjetima, a tako i za ratne uvjete; nadzire njihovo građenje i rekonstrukciju, a vrši i njihov pregled u plovidbi; baždari te brodove i plovila. Jugoregistar je dužan ove poslove obavljati i na stranim pomorskim brodovima i plovilima unutrašnje plovidbe, te o tim poslovima izdavati odgovarajuće isprave po ovlaštenju nadležnog stranog organa ili organizacije.
- utvrđuje sigurnost uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje tereta na našim brodovima i plovilima; njihove tipove uređaja, strojeva, opreme i materijala koji služe za održavanje njihove sposobnosti za plovidbu. Jugoregistar je, također, ovlašten da utvrđuje sigurnost uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje tereta i na brodove i plovila strane zastave i da o tome ovima izdaje odgovarajuće isprave po ovlaštenju nadležnog stranog organa ili organizacije.
- donosi tehnička pravila kojima se osigurava konstrukcijska i tehnička sposobnost za plovidbu brodova i plovila, konstrukcijska i teh-

nička sigurnost uređaja, strojeva, opreme i materijala koji služe za održavanje sigurnosti plovidbe brodova i plovila, za zaštitu na radu članova posade i ostalih osoba na brodovima i plovilima, te za sprečavanje zagađivanja mora i voda unutrašnjih plovnih putova, konstrukcija i tehnička sigurnost uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje tereta na brodovima i plovilima, o načinu mjerenja i izračunavanja registarske tonaže, odnosno istisnine pri različitim gazovima i pri baždarenju brodova i plovila, te pomorskih čamaca. Ova tehnička pravila donose se, kako za mirnodopske uvjete, a tako i za ratne uvjete, a naročito o sredstvima zaštite od ratnih djelovanja tih sredstava, brodova, plovila i članova njihovih posada, u ovom slučaju u sporazumu i sa Saveznim sekretarijatom za narodnu obranu.

- izdaje brodovima i plovilima isprave za koje je zakonom ovlašten.
- prati i proučava uzroke havarija brodova i plovila, koje su prouzročene neispravnostima i nedostacima konstrukcije trupa, strojeva, uređaja i opreme što služe sigurnosti plovidbe, a sve u cilju predlaganja i poduzimanja mjera za njihovo sprečavanje.

Osim ovih poslova, Jugoregistar na traženje korisnika i uz naknadu može određivati i klasu našim i stranim pomorskim brodovima i plovilima unutrašnje plovidbe, i to na osnovi svojih pravila (Rules) o njihovoj klasifikaciji, te obavljati druge stručne i tehničke poslove za potrebe organa drugih društveno-političkih zajednica (SR Hrvatska je čl. 12. Zakona o utvrđivanju sposobnosti za upotrebu plutajućih objekata na moru i na unutrašnjim vodama — Nar. nov. SRH, br. 18/69 povjerila Jugoregistru obavljanje pregleda o konstruktivnoj i tehničkoj sposobnosti za upotrebu tih objekata), OUR i drugih naših i stranih organizacija, zajednica, privatnih fizičkih i pravnih osoba, ukoliko takvo obavljanje ne bi ometalo vršenje osnovnih poslova radi kojih je Jugoregistar i osnovan. Jugoregistar poslove za koje je ovlašten da ih obavlja, obavlja ih na zahtjev korisnika usluga, ali kad se radi o utvrđivanju sposobnosti za plovidbu brodova i plovila, i nadzoru nad njihovim građenjem, rekonstrukcijom i tehničkim pregledima u toku plovidbe, te o utvrđivanju sigurnosti uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje tereta na brodovima i plovilima, tada ove poslove Jugoregistar vrši i na zahtjev organa nadležne inspekcije za sigurnost plovidbe, rada i dr.

Kao što nadležni organi ili organizacije iz inozemstva mogu ovlastiti Jugoregistar da ovaj utvrđuje sposobnost za plovidbu brodova i plovila njihove zastave, građenje i rekonstrukciju tih brodova i plovila u našim brodogradilištima, obavljanje tehničkih pregleda u plovidbi tih brodova i plovila, utvrđivanje sigurnosti, uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje tereta na tim brodovima i plovilima, te njihovo baždarenje (Jugoregistar zastupa u našoj zemlji 6 stranih zavoda), tako je i Jugoregistar ovlašten da odgovarajućim organima ili organizacijama u inozemstvu povjeri da za njega nad našim brodovima i plovilima dok su u inozemstvu utvrđuju sposobnost za plovidbu, njihovo građenje i rekonstrukciju u stranim brodogradilištima, njihov tehnički pregled u plovidbi i baždarenje, da utvrđuju sigurnost uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje tereta, te da ovi izdaju o tome našim brodovima i plovilima odgovarajuće isprave za koje su ovlašteni (Jugoregistar u inozemstvu zastupa 7 stranih zavoda).

Jugoregistar je dužan davati organima federacije bez naknade podatke i materijal o svim poslovima koje je ovlašten obavljati s time da za izvršavanje određenih obimnijih radova i zadataka iz svog djelokruga rada, Jugoregistar sklapa ugovor sa Saveznim komitetom za promet i veze o opsegu tih poslova, o rokovima izrade i o visini naknade za izvršenje tih poslova. U obavljanju svojih poslova, Jugoregistar je dužan surađivati s republičkim i pokrajinskim upravnim organima nadležnim za poslove sigurnosti pomorske i unutrašnje plovidbe i od njih tražiti potrebne podatke za redovno obavljanje svojih poslova. Isto tako je i Jugoregistar dužan bez naknade davati tim republičkim i pokrajinskim organima podatke o svom poslovanju, a koji su potrebni za redovno obavljanje poslova iz njihove nadležnosti. U odlučivanju o poslovima Jugoregistra sudjeluju preko svog predstavnika Savezni sekretarijat za narodnu obranu; Savezni komiteti za promet i veze, za rad i zapošljavanje, te za poljoprivredu, Jugoslavenska komisija za zaštitu od zagađivanja mora i voda unutrašnjih plovnih putova, osiguravajuće organizacije Jugoslavije, Udruženje pomorskog brodarstva Jugoslavije, Poslovno udruženje pomorske brodogradnje i Udruženje jugoslavenskih željezara, a Privredna komora Jugoslavije sa 2 predstavnika, zatim zainteresirani republički i pokrajinski upravni organi nadležni za poslove sigurnosti plovidbe. Svi ovi organi i organizacije sudjeluju u odlučivanju o izvršavanju osnovnih poslova Jugoregistra, u donošenju programa razvoja i tarifa naknada za usluge, tehničkih pravila, sklapanju ugovora o suradnji i zastupanju Jugoregistra sa stranim organizacijama. Statutom Jugoregistra, koji se donosi u suglasnosti sa SIV-om propisan je način i postupak odlučivanja o svim poslovima; odluke se donose većinom glasova predstavnika organa i organizacija i članova koje bira radna zajednica Jugoregistra, a ako se ne postigne ta suglasnost, odluku donosi SIV. Direktora Jugoregistra postavlja i razrješava dužnosti organ upravljanja u sporazumu sa SIV-om, kome je direktor i odgovoran za zakonitost rada ustanove. Ako direktor smatra da je opći ili pojedinačni akt organa upravljanja Jugoregistra, osim akta donijetog u upravnom postupku i akta po kojem je za odlučivanje predviđena nadležnost suda, u suprotnosti sa zakonom, upozorit će na to organe upravljanja. Ako i nakon upozorenja organ upravljanja ostane pri svojem aktu, direktor je dužan takav akt obustaviti od izvršenja i o tome, u roku od 3 dana, obavijestiti SIV. Sve dok ovaj ne donese odluku, ne može se izvršiti akt organa upravljanja Jugoregistra, čije je izvršenje akta obustavljeno. Ako SIV ne pokrene po-

stupak za ocjenu zakonitosti akta u roku od 30 dana od dana njegove obustave, prestaje vrijediti odluka o obustavi izvršenja tog akta.

Stručni savjet Jugoregistra je njegovo savjetodavno tijelo, koje organu upravljanja predlaže donošenje tehničkih pravila o konstrukcijskoj i tehničkoj sposobnosti za plovidbu brodova i plovila; o takvoj sigurnosti njihovih uređaja, strojeva, opreme i materijala, te uređaja za ukrcavanje i iskrcavanje tereta, a koji služe za održavanje sigurnosti plovidbe brodova i plovila, za zaštitu na radu članova posade i ostalih osoba, za sprečavanje zagađivanja mora i voda unutrašnjih plovnih putova, o načinu mjerenja i izračunavanja registarske tonaže odnosno istisnine pri raznim gazovima pri baždarenju brodova i plovila, te pomorskih čamaca — sve prilagođeno za mirnodopske i ratne uvjete, a naročito o sredstvima zaštite od ratnih djelovanja tih sredstava, brodova, plovila i članova njihovih posada. Organu upravljanja i direktoru, Stručni savjet daje prijedloge i mišljenja o svim stručnim pitanjima. Ovaj Stručni savjet djeluje po svom poslovniku, a sačinjavaju ga predstavnici navedenih organa i organizacija, utvrđenim u statutu, a direktor je po svom položaju član Stručnog savjeta.

Sredstva za financiranje svojih poslova, Jugoregistar osigurava iz prihoda ostvarenih naplaćivanjem naknade od korisnika usluga, čija se visina utvrđuje tarifom Jugoregistra.

Nadzor nad izvršavanjem poslova Jugoregistra obavlja Savezni komitet za promet i veze, koji ima pravo i dužnost da razmatra program njegova razvoja, rada i izvršavanja zadataka, a koji se odnose na poslove od interesa za ostvarivanje funkcija federacije. U skladu s time, Savezni komitet za promet i veze može tražiti od Jugoregistra izvještaje o izvršenju poslova od interesa za ostvarivanje funkcija federacije, obavijesti i podatke o organizaciji i funkcioniranju Jugoregistra, u uvjetima za unapređivanje rada i o osiguranju uvjeta za ostvarivanje djelatnosti Jugoregistra. Ako ovaj Savezni komitet utvrdi da se ne osiguravaju ili se ne osiguravaju u potrebnoj mjeri interesi organa federacije, tada je dužan o tome obavijestiti SIV s prijedlogom za poduzimanje odgovarajućih mjera.

Jugoregistar sa svojih 14 područnih ureda (od toga 8 u pomorskim lukama — Piranu, Puli, Rijeci, Zadru, Splitu, Korčuli, Dubrovniku i Tivtu) dužan je svoje poslovanje u roku od 6 mjeseci uskladiti s odredbama ovih propisa.

Dr Lucijan KOS

* JUGOREGISTAR kao ustanova za utvrđivanje sposobnosti za plovidbu i za klasifikaciju pomorskih brodova i plovila unutrašnje plovidbe osnovana je bila 1949. god., a 8. XI o. g. slavi 25 godišnjicu svog postojanja i rada. Od tada do danas ona sudjeluje u radu više međunarodnih stručnih organizacija i ima ugovore o međusobnom zastupanju sa svim renomiranim svjetskim klasifikacionim zavodima (Lloyd's Register of Shipping Bureau Veritas, RINA i dr.), a radi i po ovlaštenju vlada više zemalja.

Uredništvo